

NITI FAŠISTI NITI REPUBLIKANCI NOČEJO MADRIDA

OBRAMBA GLAVNEGA MESTA ZAHTEVA PREVEČ VOJAKOV; ANGLIJA ZAŠTRAŽILA BALEARE

Za republikansko vlado je glavno mesto samo moralnega, nikakor pa ne strateškega pomena. Republikanec bo skušal odrezati dobavo orožja iz Francije. — Proti otoku Majorki je bila poslana največja angleška križarka.

PARIZ, Francija, 28. oktobra. — Republikanska vlada razmišlja o tem, ako je vredno držati Madrid, čegar obramba zahteva dosti vojaštva. Za republikansko vlado je Madrid samo moralnega, ne pa strateškega pomena.

Čudno pri tem je, da tudi general Franco ne mara več Madrida, kajti, če ga zayzame, bi moral v mestu pustiti več vojakov, kot pa jih more pogrešati na drugih frontah.

General Franco potrebuje vse svoje vojaštvo za veliko ofenzivo, katero sedaj pripravlja, bodisi da bo skušal prebiti republikansko fronto med Valencijo in Katalonijo, ali pa med Katalonijo in Francijo.

Vojaški opazovalci so mnenja, da bo Franco prišel prodirati ob francoski meji, kamor vlada v Valenciji ne bo moglo pošiljati zadostnega vojnega materiala. In če zasede pas med Katalonijo in Francijo, republikanska armada ne bo mogla iz Francije dobivati niti vojnega materiala, niti živeža.

MADRID, Španska, 28. oktobra. — Inozemski poročevalci so bili oblegani z vprašanji z doma glede poročil, da so v Madridu nastali veliki nemiri in da se je mesto celo že predalo fašistom. Ta poročila pa so samo fašistična propaganda, ki ima svoj sedež v Saint Jean de Luz v Franciji.

Poročevalci pravijo, da v mestu ni bilo nikakih nemirov in da že dolgo časa ni vladal tak mir, kot ravno sedaj.

HENDAYE, Francija, 28. oktobra. — Kot prvi neko fašistično poročilo iz Salamanke, so fašisti v Vseučiliškem mestu odbili napad republikancev, ki so imeli težke izgube. Tudi na drugih krajih okoli Madrida je prišlo do več spopadov.

LONDON, Anglija, 28. okt. — Anglija je poslala svojo mogočno križarko Hood na Majorko, da pazi na strateško važne Balearske otoke.

Križarka Hood, ki je največja bojna ladja na svetu, je odplula iz Gibraltarja, da nadomesti križarko Despatch. S tem bo imela Anglija v bližini Balearskih otokov, ki leže na angleško-francoski trgovski poti, svojega najvišjega mornariškega poveljnika v Sredozemskem morju.

Majorka, ki je največji otok Balearske skupine, se nahaja že nad eno leto v rokah španskih fašistov in so na njem Italijani zgradili veliko letališče. Vedno se pojavljajo tudi zatrdila, da se hoče Italija polastiti vseh Balearskih otokov, ali pa saj otoka Minorke, ki ni daleč od italijanske Sardinije. Minorke je še vedno v posesti španske republikanske vlade. Ravno na tem otoku je nek neznan aeroplan v pondeljek napadel francosko trgovsko letalsko postojanko.

Med Minorke in Sardinijo je glavna pomorska črta med Francijo in njenimi afriškimi kolonijami, Majorka pa je blizu angleške pomorske črte do Malte in Aleksandrije.

Angleška admiraliteta pravi, da je križarka Hood samo nadomestila križarko Despatch, toda po diplomat. virih Hood ni šla "streljat jerebic."

PARIZ, Francija, 28. oktobra. — Francija je na Minorke poslala rušilec Forbin, da patrolira važno pomorsko črto, ki veže Francijo z njenimi kolonijami v Afriki.

Amer. Del. Federacija zahteva razpust C.I.O.

FARMERJI SO ZAŠTRAJKALI

Unijski voditelji preročuju uspešno stavko. Ceste bodo zaštražili prostovoljni piketi.

UTICA, N. Y., 28. okt. — Člani Dairy Farmers Union so danes pozvali prostovoljne pikete, naj zaštražijo ceste. — Stavka farmerjev je proglašena v osemnajstih okrajih v severnem delu newyorške države. Archie Wright, državni organizator, prerokuje stavkarjem zmago. — Znagali bomo najkasneje v dveh tednih, — je izjavil. — Zmaga bo marsikoga silno presenetila. Štrajk je naperjen proti štirim ali petim kompanijam, ki preskrbujejo z mlekom New York.

Farmerji zahtevajo za sto funtov mleka, ki ima tri odstotke maščobe, \$2.50. Dosedaj so dobivali znatno manj, in vrednost mleka se je določala na podlagi tri in pol odstotka maščobe.

Farmerji v gornjem delu New Yorka se že dolgo bore za svoje pravice. V času velike suše sta bila posebno aktivna brata Stancy in Felix Pisek. Večina farmerjev se je strinjala z njihovimi zahtevami, naj bi plačale kompanije \$3.00 za sto funtov mleka, k čemu naj bi imelo tri odstotke maščobe. Vse je bilo pripravljeno na štrajk, ki pa ni izbruhnil.

CENE MESA PADAJO

CHICAGO, Ill., 28. okt. — United Press poroča, da so začele po vsej deželi cene mesa padati. Svinjina je cenejša, suho meso ter sirloin in porterhouse steak. Nekatere vrste mesa so baje trideset odstotkov ceneje kot so bile meseca septembra.

LOVCA POGREŠAJO

STANLEY, Idaho, 28. okt. — Pred šestimi dnevi je odšel na lov v bližnje gozdove častnik R. L. Cornell s svojim deset let starim sinom. Ker se dozdaj še nista vrnila, ju je začelo prebivalstvo iskati. Po mnenju gozdnih čuvajev sta se izgubila v Challis narodnem parku.

BELGIJSKI KRALJ V ZADREGI

BRUSELJ, Belgija, 28. okt. — Belgijski kralj je v precejšnji zadregi, ker ne more dobiti namestnika ministrskemu predsedniku Paulu Van Zee-landu. Danes je povabil k sebi opozicijonca Gustava Sapa, ki pa tudi noče prevzeti odgovornega mesta.

VOZNINA NA ŽELEZNICAH BO ZVIŠANA

Meddržavna trgovinska komisija se protivi zahtevami železnice in b. družb. — Za miljo zahtevajo dva centa in pol.

Železniške družbe so delale pred petnajstimi in desetimi leti ogromne dobičke. Voznina — tri cente za miljo — je bila v veljavi še izza vojnih časov.

Polagoma se je pa pojavil mogočen konkurent — bus. Železniške družbe so si na vse kriplje prizadevale, da bi ga spravile s poti, pa ni nič zaleglo.

Potniki so se bolj in bolj posluževali busov, kajti vožnja je bila polovico cenejša kakor na vlakih.

Videč, da jim drugega ne kaže, so lani 1. junija družbe znižale voznino na 2 centa od milje. Izplačalo se jim je. Navzlic znižanju so delale večje dobičke. Zdaj je pa hočejo zopet povisati in sicer na dva in pol centa od milje.

I. A. Farmer iz Chicago, član prometnega odbora ameriških železniških družb, je po poslati tozadevno prošnjo meddržavni trgovinski komisiji, ki je pa mnenja, da družbe dovolj zaslužijo.

KAZEN ZA RANJENEGA PSA

COLLINGSWOOD, N. J., 28. okt. — Sodik Cooper Brown je obsodil Josepha Agnewa na \$25 globe, ker je s svojim avtomobilom povozil nekega psa in mu ni "dal pomoči", ko je bil ranjen.

RADIKALNI SOCIJALISTI KONFERIRAJO V FRANCIJI

LILLE, Francija, 28. okt. — Danes se je začel tukaj kongres radikalne socijalistične stranke, ki se ga je udeležilo tri tisoč delegatov. Stranki načeljujejo: ministrski predsednik Camille Chautemps, minister narodne obrambe Edward Deladrier in Edouard Herriot.

ČUDOVITO DREVO

ORLEANS, Ind., 28. okt. — R. A. Troth ima velik sadovnjak, v katerem dela različne poskuse s cepljenjem. Po več letih se mu je posrečilo cepiti drevo z različnimi cepci in letos je na drevesu pridelal 70 različnih vrst jabolk in 5 vrst hrušk.

V DVOBOJU UBIT

BERLIN, Nemčija, 28. okt. — Horst Krutschinna je v dvo-boju ubil Rolanda Strunka, ki je bil poročevalec za nek Hitlerjev časopis. Zaradi tega bi moral priti Krutschinna pred častno fašistično sodišče. Krutschinna pa se je rajši ustrelil, kot bi se moral zagovarjati pred sodiščem.

KITAJCI SO SPET V STARIH POSTOJANKAH

Umik je bil že dolgo nameravan. — Na severu so Japonci dosegli nekaj uspehov. — Amerikanci bodo streljali na aeroplane.

ŠANGHAI, Kitajska, 28. oktobra. — Kitajci, ki so se umaknili iz Čapeja, Kiangvana in drugih utrdb, se nahajajo v novi Čankajšekovi erti iz jekla in cementsa.

Ta umik je bil že davno nameravan in je bil izveden v popolnem redu. Tuji vojaški svetovalci so že mnogokrat svetovali kitajskim poveljnikom, da pomakneji obrambno črto dalje proti zapadu, kamor teži topovi z japonskih bojnih ladij ne bi mogli doseči. Toda Kitajci so držali svojo prvotno črto v trnem sklepu, da Japonci plačajo vsako ped zemlje kar mogoče najdražje. Japonci so pred Šanghajem izgubili 60,000 mož in samo tekom zadnjega tedna 20,000 mož.

Da so se Kitajci umaknili v popolnem redu, je razvidno iz tega, da za seboj niso pustili ne vojnega materiala, ne mrtvecev in ne ranjencev.

Veš Čapej je v ognju in vročina je tako silna, da jo je mogoče čuti po celem Šanghaju. Samo ob bregu reke je v plamenih 150 poslopj.

PEIPING, Kitajska, 28. okt. — Trije japonski oddelki, ki prodirajo na 25 milj dolgi fronti, so zavzeli Niancekvan in druge kraje v gorati pokrajini na meji med Hopejem in Šansijem.

V teh bojih je bilo 10 kitajskih divizij in po japonskem zatrdilu so imeli Kitajci 10,000 izgub.

ŠANGHAI, Kitajska, 28. oktobra. — Od sedaj naprej bodo ameriški mornarji v Šanghaju na suhem in na bojnih ladjah streljali na vsak aeroplan, ki bi napadel kraj, katerega stražijo, pa naj bo japonski ali kitajski.

Tozadevno povelje je izdal admiral Harry E. Yarnell, poveljnik ameriškega brodivja na Kitajskem. Ameriški vojniki so dobili izvrstne protizračne topove, katere je prejšnji mesec pripeljal na transportni ladjici Chaumont brigadni general John C. Beaumont.

Zaradi velike nevarnosti na zapadnem delu mednarodne naselbine je ameriški konzul Clarence Gauss posvaril Amerikance, da naj bodo pripravljeni, da se preselijo, kadar bo potrebno. Ravno tako je svoje državljanje posvaril angleški konzul.

ZELO DVOMLJIVO JE, ČE SE BODO DELEGATJE SPLOH ŠE SESTALI

WASHINGTON, D. C., 28. okt. — Mirovna pogajanja med zastopniki Delavske federacije in Lewisovega odbora se bodo obnovila dne 4. nov. Tako je bilo že vsaj rečeno ob odgodenju, toda dosti jih je, ki resno dvomijo, da se bodo Greenovi in Lewisovi ljudje sploh še sestali.

To so namignili tudi zastopniki Federacije, ki so izjavili, da za uravnavo spora niso bili deležni nobene pomoči nasprotnne stranke.

Lewisovim delegatom očita jo, da je njihovo obnašanje onemogočilo vsak uspeh. — Če ne bodo po 4. novembra drugače ravnali, — je rečeno v izjavi, — in če se ne bodo lotili perečih problem v konstruktivnem smislu, je zelo dvomljivo, da bi bilo mogoče skleniti mir.

Mirovni predlogi Ameriške delavske federacije so jasen dokaz, kakšna razlika v mišljenju in načelih vlada med konkurenčnima delavskimi organizacijama. Nesoglasje med njima, ki traja že dve leti, ne bo tako zlepa uravnano.

V svojih mirovni predlogi pravi Lewisov odbor, da je pripravljen pobotati se, toda pogoji, ki jih stavlja, so nesporejliivi.

Očividno je, da se hoče polastiti Lewis kontrole nad Federacijo. Zato je pa tudi Federacija zahtevala razpust Lewisove organizacije, češ, da bi bila to edina pot, vodeča k miru.

Federacija predlaga, naj se vse narodne in mednarodne unije, ki so ji nekoč pripadale ter se pozneje pridružili Lewisu, vrnejo pod starimi pogoji v njeno okrilje.

Nadalje predlaga Federacija takojšnjo konferenco, ki naj bi določila stališče tistih C. I. O. organizacij, ki niso nikdar pripadle Federaciji. Če bi bil sporazum nemogoč, naj bi o zadevi razpravljala prihodnja letna konvencija Ameriške delavske federacije.

Medtem, — pravi Federacija v svojem mirovnem predlogu, — naj bi se pa nadaljevala agresivna organizacijska kampanja med strokovnimi in industrijalnimi delavci, kolikor bi pač dopuščale razmere.

Zadnji Greenov predlog je najbolj značilen: — V Ameriki je potrebno enotno delavsko gibanje. V delavskih vrstih ne sme biti razkola in nesloge. V to svrhu je pa potreben takojšen razpust odbora za industrijalno organizacijo.

Ko so bili prečitani ti pogoji, je vstal Philip Murray, predsednik delegacije C. I. O. ter rekel, da zahteva Federacija "poniževalno predajo".

Če bi hoteli Federaciji vstreti, bi se moralo odpovedati svojim unijam nad tri milijone delavcev, ki sedaj pripa-

dajo C. I. O. Člani 23 narodnih in mednarodnih unij bi bili puščeni na cedilu.

V splošnem je označil Murray predlog Ameriške delavske federacije kot ponovno potrdilo, da Federaciji ni za organiziranje delavcev v velikih industrijah, in da tozadevno organiziranje raje ovira kot da bi ga pospeševala.

IZGUBE VSLED BOLEZNI

Navadni prehladi, ki bi jih bilo lahko preprečiti siliho delavce vstajati doma. — Značilna ugotovitev zdravnikov.

CHICAGO, Ill., 28. okt. — V Združenih državah je približno petdeset milijonov delavcev, ki so vsled raznih boleznih in poškodb vsako leto prikrasani pri zaslužku za dva tisoč milijonov dolarjev.

Tozadevno ugotovilo je podal po leto dni trajajočem preučevanju American College of Surgeons.

Največji vzrok, da delavec ne pridejo delat, so prehladi, ki bi jih bilo mogoče prav lahko preprečiti.

Vsak delavec izda na leto povprečno po pet dolarjev za zdravlila. Leta 1932 je znašala ta vsota \$6.30.

PO SCHACHTOVEM STOPU

BERLIN, Nemčija, 28. okt. Vsled Schachtovega odstopa je trgovski svet nekoliko razburjen, dasi dr. Schacht ni več opravljal svoje službe v ministstvu, odkar je naznanil svoj odstop. Njegove posle je ves čas vodil nadomestni minister dr. Hans Ernest Posse, medtem ko je dr. Schacht ostal na svojem mestu kot predsednik državne banke.

Dr. Schacht je v razgovoru s časnikarskimi poročevalci izrazil tudi namne, da se bo umaknil iz javnega življenja, ko poteče njegov rok kot predsednik državne banke v aprilu prihodnjega leta.

Poglavitni vzrok dr. Schachtovega odstopa je, ker se dr. Schacht ne strinja s štiriletnim gospodarskim načrtom, ki je pod vodstvom ministra generala Goeringa.

"Glas Naroda"
 (A Corporation)
 Owned and Published by
SLOVENIA PUBLISHING COMPANY
 Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
 216 West 15th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
 (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Subscriptions on Agreement
 One year ... \$2.00
 Six months ... \$1.25
 Three months ... \$0.75
 Single copy ... \$0.15

Advertisement on Agreement
 100 words for 14 days ... \$1.50
 50 words for 14 days ... \$0.75
 100 words for 30 days ... \$2.50

"Glas Naroda" baha vsaki dan izvenih nedelj in praznikov
 "GLAS NARODA", 216 W. 15th Street, New York, N. Y.
 Telephone: CHelsea 3-1242

Socijalno-varnostni zakon

Znaten napredek se opaža v izvrševanju raznih odstotkov socijalno-varnostnega zakona (Social Security Act). Vsaj eden odstavek, namreč oni, ki se bavi z načrtom o zavarovanju proti nezaposlenosti (unemployment insurance), je postal dejstvo v vseh 48 državah, kakor tudi v teritorijih Alaska in Havaji in v distriktu Columbia. V praktičnem zmislu to pomenja, da začeni s letom 1938 delavec v onih industrijah, na katero se zakon nanaša, bo do, ako postanejo nezaposleni brez svoje krivde, vpravičeni do tečajskih plačil (benefits) za določeno dobo. Povprečni znesek teh benefitov bo znašal v večini držav \$15 na teden. Ta čas približno 21 milijonov delavcev dela v takih obratih, ki jih pokrivajo državni zakoni o zavarovanju proti nezaposlenosti. Meseca junija tega leta je nezaposlenostni sklad (unemployment trust fund) v federalni zakladnici, nabilan od delodajalcev, znašal približno 290 milijonov dolarjev.

Kar se tiče upravljanja sistema starostnih plačil (old age benefit system), je Social Security Board naklezel socijalno-varnostne številke 29,954,900 delavcem in delavkam, ki so jih zahtevali. Sedaj deluje 171 podružnih uradov (field offices), ki so od poštnege urada prevzeli nalogo nakazovanja računskih števil in upravljanja tečajskih poslov. Pod stalnim načrtom o starostnih prejemkih bodo upravičeni posamezniki dobivali mesečne benefite, ki dosežejo starost 65 let. Načrt bride v polno veljavo v januarju 1. 1942. Skupna vsota za služenih mezd, ki jih je dotičnik prejel, odkar se je zakon uveljavil, pa do časa, ko doseže starost 65 let, bo določevala, koliko bi on dobival na mesec. Najmanjši mesečni benefit pa bo znašal \$10 in največji \$85.

Socijalno-varnostni zakon tudi določa federalne prispevke

NAZVANILČ

Rojakom po Pennsylvaniji (posebno v Alleghany, Cambria in Somerset okraju) neznanjamo, da jih bo obiskoval naš novi potovalni zastopnik **FRANK AHLIN**. Rojake prosimo, naj mu poskušajo ustreči pri nabiranju naročnine.
 Uprava Glas Naroda

WPA kiparski umotvori

Skoraj 300 delavcev je zaposlenih na WPA kiparskih projektih širom dežele. Komunistično na skulpturo ali kiparstvo, si ponajveč pretstavljamo kak spomenik kipa na konju v kakem parku. Ali WPA kiparska dela se ne omejujejo na kipe. Umotvori se izdelujejo v porcelanu, terakoti in mahagonovini, kakor tudi v marmblju, granitu in bronu, in obseg teh umotvorov sega od heroične veličine do minijature. Več kot 1500 posebnih kiparskih del je bilo izgotovljenih.

Mnogo teh umotvorov je bilo načrtanih in izdelanih kot del podrobnega okičanja javnih poslopij. Moderna struja v arhitekturi, ki stremi po enostavnosti, je sicer odpravila mnogo nekdanjega prebujnega okičevanja s skulpturami kot prilikami arhitekture, ali novi sili se vedno pusti mnogo prostora za skulpturo, ki je podrejena učinku celote.

Kiparstvo, drugače kot slikarstvo, je umetniška obrt, ki potrebuje delo znanega številca delavcev, da se izvrši načrt umetnika. Večina teh delavcev je ostala brez posla tekom depresije, ko se je gradilo malo poslopij s strani privatnih podjetnikov. Oživiljenje privatnega stavbinštva bi našlo te delavce ne le izven veje, marveč tudi brez izurjenosti v največjih stilih delu, da ni bilo federalnih projektov, ki so jih preskrbovali z delom.

Kralj medjimurskih razbojnikov ubit

Orožniška patrola pod vodstvom narednika Bužančica je našla v gozdu blizu Preloga na sumljivega moža, ki je začel takoj bežati. Orožniki so streljali za njim, pa je bežal proti Muri in so ga ubili. Izkazalo se je, da so ubili Štefana Baranjo iz Cinkovca, kralja medjimurskih razbojnikov, ki je bil pobegnil iz preiskovalnega zapora in jo je hotel popihati preko Mure na Madžarsko. Ljudje so si globoko oddahnili, saj je bil Baranja strah in trepet vse okolice.

Hej, Hej, Hej — tam se pa imajo dobro . . .

Kaj je pa zlomka napolilo, da je hitro splezal na visoki breg in tako radostno gleda z daljnogledom v daljavo? — Ah, ste uganili! — Seveda . . . v Brooklynu, v Slovenskem domu na Irwing Avenue, se vrši veselitev Slovenskega Samostojnega Društva. . . Vam pa ni treba iz daljave oprezati. Na razpolago so Vam subway, busi in street kare, da vas brzo in varno pripeljejo do dvorane, kjer se vrši prva veselica jesenske sezone v soboto zvečer ob 8. New York je velik, pa vseeno niste tako oddaljeni, da ne bi mogli ta večer praznovati med vašimi prijatelji. Ne bo Vam žal. — Na svidenje!

Peter :: Zgaga

Jutri in v nedeljo bodo imeli newyorški Slovenci kar zapovrstjo dve veliki prreditvi: — Slovensko Samostojno bo jutri odprlo jesensko sezono z veliko veselico v Slovenskem domu v Brooklynu.

In komaj se bodo naši ljudje nekoliko prespali, jih bo že vabila slovenska cerkev na Osni v New Yorku k cerkvenim slavnostim društva sv. Franciška, ki bo obhajala dopolne v cerkvi, popoldne pa v Slovenskem domu štiridesetletnico ustanovitve in lepega napredka.

O obojem je bilo že dovolj poročano, in zato bi bile moje nadaljne besede odveč. Obema želim velike udeležbe in lep finančni uspeh.

Nadalje sem čital, da bo v soboto velika reč tudi v Little Falls, N. Y.

Vdovec in vdovec se bodo spravili skupaj — Bog jim grehe odpusti — če jih imajo kaj.

Skoro bi rekel, da jih nimajo, ker so vdovec strašno pohlevni in ponižni, vdovec pa od same sramežljivosti povešajo poglede. V soboto bo pa prilžnost, da se bo vse oživel.

Tisto, kar je v zemlji, naj bo za nekaj ur pozabljeno. Tisto, kar je živega, naj živi in naj uživa življenje.

Rad bi šel na Osmo, v Brooklyn in v Little Falls, pa upam, da bodo zaenkrat tudi brez mene opravili.

In bo še več uspeha, če Zgaga poleg ne bo.

Uredniku je pisal učen gospodarstvenik in strokovnjak: — Pripravil sem celo vrsto člankov, katere bi rad objavil v vašem listu. Naslov člankov je: — "Kako se je moglo preživljati s \$7 na teden!" — Prosim sporočite mi, če hočete članke objaviti in koliko bi mi plačali.

Urednik je pisal, naj pošlje članke. Površno jih je prečital in pregledal ter sporočil strokovnjaku:

— Če ste zadovoljni, Vam plačamo za članke po sedem dolarjev na teden.

— Po sedem dolarjev na teden? — je odpisal pisatelj ves začuden. — Menda ja ne boste rekli, da se morem preživeti s sedmimi dolarji na teden.

V starokrajem listu čitam naslednji oglas: — "Proda se fina salonska muzika "Polifon" iz poliranega lesa."

Ker sem že precej dolgo na svetu, sem videl marsikaj. Naprimer: Indijanca z rdečimi lasmi; trinajstletno mater; Hrvača, ki je dal Srbom prav; mladenko s čudovito krasnimi nogami, ki jih ni hotela pokazati.

Vse to sem videl in še dosti drugega.

Nikdar pa še nisem videl "muzike iz poliranega lesa."

— O, kaj naj pa to pomeni? — je vzkliknil župnik, ko šta stopila v zakristijo postaven fant in že bolj priletno dekle.

— Okleki naju boste, — je rekel fant.

— Tak tako, — se je začudil in se pošalil z nevesto: — Pa se še spominjaš, Pepca, ko si mi pred petimi leti rekla, da se ne boš nikdar poročila.

— Seveda se spominjam, — je rdela nevesta. — Otok sem se bala v zakonu. Zdalj sva pa s Tonetom že pet let prijatelja in sem si misljila: — Kar vživljiva se. Če nama dozda ni dal Bog otrok, jih nama tudi puzneje ne bo.

TUDI GOSPODARSKA VOJNA V TEKU

Japonska je navezana na uvoz materiala za vojno vodstvo in bi pomenila že omejena uporaba sankcij skrajno škodljive posledice za njo. Zaradi te nevarnosti se je Japonska že sedaj pobrigala za surovine, ki jih kupuje v velikih množinah.

Zaradi mogočnega povpraševanja pa so svetovni spekulantovi povišali cene bakru in drugim surovinam, ki so potrebne za vojno industrijo, za 100—200%, tako da mora Japonska danes plačati material dva- do trikrat dražje kakor prej.

To bo vsekakor zelo drago vojna in je veliko vprašanje, če jo bo lahko vzdržala.

Poleg tega je Tokio zelo v skrbeh zaradi informacije, da je Kitajska naročila v Sovjetski Rusiji 600 letal, med katerimi je tudi mnogo letal najnovjšega tipa, ki so se odlično obnesla v zadnjih letalskih borbah nad Šanghajem.

Japonski politični krogi računajo, da bo Japonska za primer uporabe sankcij lahko vzdržala največ leto dni, na kar bi morala popolnoma kapitulirati ter se odreči vseh svojih naporov in uspehov, ki jih je imela do sedaj, v korist Kitajske.

Prihajajo tudi vesti, da vlada na Japonskem precejšno nerazpoloženje proti sedanjji vladi, ki je povzročila vojno.

KONFERENCA DEVETIH DRŽAV

Angleška vlada je prvokrat naznanila, da ne bo odobrila nobenega miru na Daljnem Iztoku, ki bi imel za podlago razkasanje ali podjarmljenje Kitajske.

Prvo sled o angleški politiki na konferenci devetih držav je pokazal v lordski zbornici viscount Halifax, ki bo angleški delegat na konferenci v Bruslju.

"Politika, katero nameravamo zasledovati," je rekel Halifax, "je taka, da mora končati spor med Kitajsko in Japonsko na podlagi, katero more sprejeti moralno mišljenje sveta. To mora biti podlaga, ki bo dajala upanje, da bo ostala trajna, in podlaga, po kateri se bo Kitajska razvijala in na kateri bodo mogle vse države igrati svojo vlogo."

Vlada je dosedaj skrbno molčala o svojem načrtu za pogajanja na konferenci in Bruslju. To molčanje je dalo povod liberalnemu poslancu sir Archibaldu Sinclairju, da je rekel, da si je Anglija izmislila nov Hoare-Laval načrt, po katerem bi Japonska ostala v posesti celega ozemlja, ki bi si ga osvojila na Kitajskem.

Angleži niti najmanj ne mislijo, da bi mogli prisiliti Japonsko, da vrne kitajske osvojene province, ravno tako pa tudi Japonci ne morejo prisiliti drugih držav, da bi priznale njihove osvojitve.

Ameriška delegacija pod vodstvom Normana H. Davisa je dospela v Plymouth s parnikom Washington ter se je odpeljala dalje v Havre.

POPRAVILA V HIŠI . . .
 ZIMA SE BLIŽA . . . Vsakdo ima rad trdno zaprta okna in vrata . . . AKO JE TREBA KAJ POPRAVITI pri hiši ali pohištvo, obrnite se na:
FRANK HREN 967 SENeca AVENUE, RIDGWOOD, L. I.
 (Tel.: EVergreen 2-817)

Williams FURNITURE Store
 FIRST AVENUE and 15th STREET
 NEW YORK CITY

"The Corner of Quality Furniture"

EVERYTHING FOR YOUR HOME

Five Stories of Furniture Display

CASH or CREDIT SVOJI K SVOJNI!

Pehtran

Kdo se ga ne spominja iz starega kraja . . . PEHTRANOVA potica . . . pehtran: v strukli . . . Po dolgotrajnih poskusih se mi je posrečilo konservirati to slastno in zdravju koristno želišče.

Primešajte ga testu, in se boste čudili izobilšanemu okusu kruha in vsakega drugega peciva.

CENA 3/4 FUNT. SKATLEJI PREPARIRANEGA PEHTRANA JE SAMO 20 centov

Naročite naravnost od izdelovalca in edinega prodajalca:
ALOIS AUSENIK
 TAPPAN, N. Y.

Denarne pošiljlatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55 . . . . . Dln. 100	Za \$ 6.35 . . . . . Lir 100	\$ 5.00 . . . . . Dln. 200	\$ 12.25 . . . . . Lir 200
\$ 7.20 . . . . . Dln. 300	\$ 29.50 . . . . . Lir 500	\$ 11.65 . . . . . Dln. 500	\$ 57.00 . . . . . Lir 1000
\$ 23.00 . . . . . Dln. 1000	\$ 112.50 . . . . . Lir 2000	\$ 45.00 . . . . . Dln. 2000	\$ 167.00 . . . . . Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBAM GORI ALI DOLI

Za izplačilo vrtiljih zneskov kot zgoraj naznačeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljvarno se boljše pogaje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$ 10. — " "	\$ 10.85
\$ 15. — " "	\$ 16.00
\$ 20. — " "	\$ 21.20
\$ 30. — " "	\$ 31.50
\$ 40. — " "	\$ 41.80
\$ 50. — " "	\$ 52.10

Prejemnik doll v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJIBNO SI.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 "Glas Naroda"

416 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,

Naj nakazila pri pošiljateljstvu države (naprimer: slo, avstrija, it.) dinarjev odpremo hr, litali itala izplačila se najhitreje izvrši, poleg tega je pri pošiljateljstvu vsot tisk razmeroma drago.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Transit Bureau)

300 SVETIH MAŠ LETNO

v življenju in po smrti, so delčni štani "Mašne zveze za Afriko", članarina enkrat za vedno 25 centov za vsako osebo, živo ali umrlo. Naslov: DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA za afriške misijone, 3624 W. Pine Blvd., St. Louis, Mo.

GEORGE C. APOSTLE, Inc. UNDERTAKERS

EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU IN OKOLICI PO GREB Od \$125 VIŠJE

PREDNO GRESTE KAM DRUGAM, OBRNITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJ. BOLJŠE POSTREGEL PO NAJVIŠJIH CENAH

Oseba vse bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo povedal ceno in dal vaš druga poljanja.

NEW YORK, N. Y. 455 W. 43 St. BROOKLYN, N. Y. 219 Atlantic Ave. MAIN 6-3585 MAIn 4-7611

Kratka Dnevna Zgodba

STANKO JANEŽ:

RAKEK

Domača vas, koliko bridko lepih spominov in prvih razočaranj zapuščaš v dušah mnogih, ki jih je usoda prisilila, da so odšli v svet! Od tam iz daljave je pogled nate vse lepši, čistejši, neomadeževan. Bila si mnogim kraj prvih sanj, prvih velikih načrtov in prvih poleto v svet. Ko so se tvoji verni sinovi, vsi zaverovani vate, pripogibali pod težo življenja, so se vdani, razočarani vračali k tebi, viru sreče in tihega zadovoljstva.

Rad bi bil tudi jaz eden izmed tistih, ki pojo domačemu kraju slavo in čast. Spominam se Prešernovih verzov: O Vrba, srečna draga vas domača. In nemirni popotnik, anarhist Cankar, s kakšno čudovito ljubeznijo je ozaril Vrhniko. Vrhnika, prečudni kraj, v tistem domotožju mi zakopni srce po tebi. Mala Vrba bi ostala za veke pozabljena, da ni bilo Prešerna in kaj bi bila Vrhnika brez Cankarja?

Rakke, nekadašnja vasica, brezpomembna kakor nešteto drugih na Notranjskem, je imela svojo zgodovino, to se pravi: prišli so ljudje, da so izkrcili z divjim grmovjem zarasle gmajne in si postavili prve koče. Tam pod mračnim Javornikom, kjer teče potok Rak, kjer se danes v bližini podzemske jame stoji starodavna cerkva sv. Škofcijana, pripravljala za lepo vreme, kjer je nekadašnji lovski pes grofa Windischgrätzja, tam so zrasle kajže, ime, ki se je še danes ohranilo, skromne koče, del današnjega Rakaka. Bili so časi, ko so bili Rakovčani, kakor vsi Notranjci, tlačani. Grajski valjpi so gospodarili in morda bi izginit že zadnji sled na tisti čas, ko je notranjski, v bedi živeli grajski podložnik pričel godrnjati nad svojim gospodarjem, in se mu puntati. Tedaj se je po teh okoliških vaseh porodilo prvič ime Puntar, ime, ki je ostalo trajen znak težnje notranjskega človeka po bolj-ših, svobodnih dneh.

Čez dolgo časa je tod stekla železnica. Železna kača je v lo-ku ovila Rakake in zvezala ta mali kraj s svetom. Od tedaj so furmani od Blok, Dan in Loža in prav tam od Babnega polja in Prezida vozili sem težke vozove lesa. Rakake je postal za Notranjsko nekak mal železniški pristan. Zato ni nič čudnega, da je bila potrebna žaga za les. To ni bil znak indust-rijskega razmaha, toda Rakake

je dobil svojo žago in ona je bila in je ostala za nas otroke, ki smo hiteli tod mimo v solo, simbol velike industrije in prve tvornice na svetu. Da, nič hujšega si nisi mogel misliti, kakor je bil tisti presumljivi pišk ob osmih. Vedel si, da si zamudil solo in da te čaka arest po šolskem potoku. Čudo zase je bila za nas otroke fabrika opetke z visokim dimnikom in dvema velikima jamama, iz katerih so pridelovali ilovico in pekli opeko. Ob deževnih pomladanskih ali jesenskih dneih sta se jami napolnili z vodo — to je bilo naše edino najmoj-dernejše kopalnice poleti in drsališče pozimi. Oh, kakšna znamenita Henie bi tu pač za-man poskušala svoje drsalske sposobnosti.

Glas o zlati deželi Ameriki ni ostal vaščanom neznan. Ko je bila rakovska ljudska šola na- stanjena se v preprosti kmečki hiši, so zasloveli v vasi prvi naši Amerikanci. Vračali so se iz Amerike v širokih amerikan-skih hlačah, z zlato verigo na trebuhu; stari Otoničar, Polac s polno listnico dolarjev, Šraj- bos z vasi in Šimen, ki je prin- sel s seboj toliko zlata, da je lahko do smrti hodil samo na jago in streljal zajce. Mnogi pa so ostali onkraj velike luže in še danes se govori, da ljudje, ki se razumejo na dušeslovje, takoj uganemo, odkod so ti in ti, ki na tujem ne morejo zatajiti svojega značaja. — To so pa Rakovčanje! — pravijo o njih.

Izmed vsega so mi v najlep-šem spominu ostale Krive nje-ve. To je bilo takrat, ko sem prvič dobil občutje nomada- pastirja in ko sem se lahko ži-vel od divjih sadežev, saj sko-raj ni bilo na svetu sladšega od tistih divjovitih tepek ob Šraj- bosovem plotu. Tam na Srnja- ku smo kurili kresove, mali Ki-lovce pa je bil kraj prvih naših manevrov, ko smo poznali še frače in lesene puške.

Od tistih dni sem užil marsi- kaj grepkega. Marsikaj se je

spremenilo od tedaj. Zgodovi- na je določila Rakake za obmej- ni kraj. In ko sem se včasih vračal na vas, sem videl, da je izginito mnogo stare vaške patriarhalnosti. V vas so prišli uradniki, financarji, policija, orožniki in dosti učiteljev in učiteljic. Dames domačega kra- ja skoraj ne spoznam. Ko se včasih vračam vanj, se mi zdi tuj in hladen. Včasih še za- idem po tistih mehkih poljskih stezah za vrtovi, grem v Krive njive, v Luže in tja na Ulice in tam ob Gabrovju za Srnjakom mislim na dramo vasi. Tudi v to malo obmejno vas se je z vso srditostjo zajedel zob druž- benega procesa. Tam iz ozadja vidim podobo krize, ki je z mračnimi tipalkami segla v du- še ljudi.

Ko se ustavim ob potu, mi pred očmi stopi vsemu narodu znani, znameniti kontrabatar Martin Krpan z Vrba pri sv. Trojici.

— Kam pa, Martine? — ga vprašam.
— Za kruhom! — mi odgo- vori in težko oprtan s tihotap- skim blagom odbrusi po skriv- ni stezi skozi gozd.

In še nekoga srečam na poti — Petra Klepeca iz Prezida. Tu- di v pripovedki ste že lahko čuli o njem. Petar Klepec je bil v naših otroških letih slabši in nič ni bolj občutil zla ne- moči in ponižanja od njega. Danes je Peter Klepec orjak, da mu ne ga ni para.

— Kako pa je bilo tedaj s Turki? — ga vprašam.

— E, brate, s Turki je bilo tedaj lahko, izravnil si drevo in mlatil do nezavesti, danes pa nimaš poštenega nasprotnika. Neviden je kakor zrak in beda mu je ime. — Tudi Peter Kle- pec je šel dalje po svoji poti in tedaj sem v resnici vedel, da mu je vsa moč zaman.

Martin Krpan in Peter Kle- pec, brata v nemoči, pozdrav- ljena!

Vem, težko je danes ne biti tihotapec.

Zdaj veste, zakaj bi bil tudi jaz rad eden izmed tistih, ki pojo domačemu kraju slavo in čast. Prečudni kraj! Ko bom kdaj morda silno daleč od do- ma, od tistih mehkih steza, te- daj se bom tudi jaz morda spomnil kresov na Srnjaku in naših otroških manevrov na malem Kilovcu, našega življe- nja, tedaj bom tudi jaz morda vzkliknil vdano: Daljni domači kraj, v tistem domotožju mi za- kopni srce po tebi

Iz Slovenije.

LJUBEZEN IN KRIMI- NAL

Organi kriminalnega oddelka se te dni ob precej nenavadnih zanimivih okoliščinah aretirali mladega brezposelnega tapet- niškega pomočnika Tomaža z Viča, ki je zagrešil zadnji čas po večjem predmetju množino priložnostnih tatvin. Fant je gojil tiho ljubezen do nekega dekleta, za katerim pa je lazil tudi njegov prijatelj Janez. Bolelo ga je, da mora deliti ljube- zen z njim, pa je v svojem srecu sklenil, da se mu ob prvi pril- iki mašneje. Ko je prišel v zve- čer pod dekletovo okno, je ob zidu opazil prislono Janezovo kolo, kar je bilo dovolj jas- no znamenje zanj. V jezi je pograbil kolo, ga odpeljal čez travnike in ga treščil v Mali gradben. Janez je zjutraj pri- javil tatvino, hkratu pa je na- mignil, kdo utegne biti tat. Fanta so stražniki poiskali v postelji in ko so ga vzeli s se- boj, je po kratkem oklevanju priznal svoj greh.

ZOPET UBOJ NA VASI

Ponoči so se v Gerečji vasi zopet spoprijeli fantje, tako da se je vnela med njimi pravcata bitka. Glavno orožje je bilo nož in kol. Med fanti je bil tudi posestnikov sin Pečnik, ki ga je nekdo na vso moč udaril po glavi, da mu je počila lobanja. Prepeljali so ga z vozom v ptujsko bolnišnico, kjer je udlegel težki poškodb.

Iz Jugoslavije.

Samomor 75-letnega starca.

V Sremski Mitrovici se je ustrelil s puško ugledni mešan Aleksander Medakovič, star 75 let. Stanoval je pri svojem ze- tu Lazarju Budimiroviču. Ne- kega dne je oslepel in to ga je tako potrla, da je sklenil kon- čati si življenje.

Trdovraten vlomilec.

V Sarajevu je bil obsojen na leto dni strogega zapora Ale- ksander Boškovič, ki je prese- del zaradi tatvin in drugih gre- hov že okrog 18 let v ječi. Te dni se je zagovarjal zaradi po- skušenega vлома v neko mi- zarško delavnico. Mož je svoj greh tajil, češ, da vsako soboto čita sveto pismo in da zato ne more lagati. Sodišče mu pa ni verjelo.

Meštrovič gradi največji atelje v državi.

Na Josipovu pri Zagrebu gradi slavni kipar Ivan Meštrovič nov atelje, ki bo največji v Jugoslaviji. Atelje mu je potreben, ker mora izdelati po naročilu rumunske vlade veli- ka kipa pokojnega rumunskega kralja Ferdinanda in sedanjega kralja Karla. Kipa bosta izde- lana v novem ateljeju, ki mora biti dograjen do 1. novembra, ko začne Meštrovič delati na svojih tveh novih umetninah.

BLAZNIKOVA Pratika za leto 1938 Cena 25c s poštino vred. "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y.

JEDILNI LIST V SLIKAH.

Zanimiv je jedilni list, ki ga je izdalo neko hotelsko podje- tje na Selnograškem. Če bi ho- teli z napisanim besedilom u- streči vsem inostranskim gos- tem, ki se ustavljajo v tem ho- telu, bi moralo biti besedilo najmanj v sedmih jezikih. Ker je to le malo preveč, si je ho-

telsko ravnanstvo izmislilo na roko izdelan jedilni list, ki mu ne manjka zabavnih domi- sljkov.

Tako so pečenko mladega prašiča a la Wellington ozna- čili s podobo prašiča, ki nosi majhno lasulko allonge. Gulaz servira na jedilnem listu velik Madžar s še večjimi brki, span-

ska bikoborba predstavlja ma- deirsko pečenko. Ribe, ki jih hotel servira gostom, so na ris- bi tako velike, da vlečejo ribi- če v vodo. Piška, ki vrti ra- ženj, debel prašič, ki prihaja z nožem, ki mu bo vzel življe- nje in druge podobne risbe menda dovolj jasno in brez be- sed označujejo jedi, ki so gos- tom na razpolago.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street New York, N. Y.

IGRE

- ANTIGONE, Sofoklej, 60 strani 30
AZAZEL, trdo vez. 1.00
BENEŠKI TEGOVEC, Igrokaz v 5. dejanj.... 50
Klasične igre najslavnejšega dramatika, kar jih pozna svetovna literatura. Bela je prevedel v krasno slovenščino naš najboljši pesnik Oton Župančič.

CYRAN DE BERGERAC, Herotčna komedija v petih dejanjih. Trdo vezano 1.30

ČRNE MASKE Spisal Leonid Andrejev, 32 str. Cena 35
Globoka ruska drama je podana v jako le- pem slovenskem prevodu.

EDA, drama v 4. dejanjih 60

GOSPA Z MORJA, 5. dejanj 75

KREUTZERJEVA SONATA Spisal L. N. Tolstoj, 136 strani. Cena.... 60
Š čudovitim močestratom priklen Tolstoj v tem romanu bralec nase. Mukoma doživlja mo prizon, grozovitost za gro- zovitostjo do strašnega konca.

LJUDSKI ODER: 6. zv. Po 12 letih, 4. dejanj 60

MAGDA. Spisal Alozij Remec. 86 strani. Cena... 45
Znaloga ubogega dekleta v dvajsetih pri- zori. "To je britka, globoka zgodba ženske, ki trpi, pada in odpuša in umira po krivdi moža."

MARTA, SEMENJ V RICHMONDU. 4. dej. 30
MOGOČNI PRSTAN, Molière, 52 strani 35
NAMISLJENI BOLNIK, Molière, 80 str. 50
OB VOJSKI, Igrokaz v štirih slikah 30

OPOROKA LUKOVŠKEGA GRAJŠČAKA 47 strani. Cena 30
Ta veseloga zaupnega češkega pisatelja Vrh- licega je namenjena predvsem manjšim o- dram.

PETRČOVE POSLEDNJE SANJE Spisal Pavel Goll. 84 strani. Cena 40
Božična igra v štirih slikah, primerna za večje odre.

POTOPLJENI ZVON Spisal Gerhart Hauptmann. 12. str. Cena... 50
Dramatska balja v petih dejanjih.

PEPELUH, narodna pravljica, 6. dejanj 35

REVIZOR, 5. dejanj, trdo vezano 75

R. U. R. Drama v 3. dejanjih z predigro, (Čapek). Vezano 45

ROKA V ROKO 30
MACBETH, Shakespeare. Trdo vezano. 151 str. Cena: mehko vezano 70
Vez. 70

OTHELLO, Shakespeare. Mehko vezano 70

SEN KRSENE NOČI, Shakespeare. Mehko vezano. Cena 70

SKOPUL, Molière, 5. dejanj, 112 str. 50

SPODOBNI LJUDEJE ("ZIVETI") Spisal F. Liporec. 40 strani. Cena 30
To je ena izmed petih enodejnih, živih de- janj se vrli pred svetovno vojno. Namen ki ga je imel pisatelj, nam odkriva na čel- knjice z besedami: — Ni strup. tem več zdra- vilo, kar ti daš.

TSTAMENT Spisal Ivan Rozman. 105 strani. Cena.... 35
Ljudska drama v štirih dejanjih. Vpripri- zter je omogočena povsod, tudi na takih o- drih, ki ne smorejo za svoje predstave pre- velikih stroškov.

TONČKOVE SANJE NA MIKLAVŽEV VEČER Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih 60

ZAPRAVLJIVEC, Molière, 3. dejanj, 107 str. 50

ZGODOVINSKE ANEKDOTE. Cena 50

ZA KREŽ IN SVOBODO, Igrokaz v 5. dejanjih 35

- ZBIRKA LJUDSKIH IGER. 3. snopič. Milin pod zemljo, Sv. Nova. Sanje 30
Narcis (Gruden), broš. 30
NARODNA PESMARICA. Cena 50
POLETNO KLASJE. Cena 50
PREMORSKE PESMI, (Gruden), vez. 35
SLUTNE (Albrecht), broš. 30
POHORSE POTTI (Glaser), broširano 30
STO UGANK (Oton Župančič) 50
VJOLICA. Pesmi za mladost 50
ZVONČKI Zbirka pesmi za slovensko mladino. Trdo vezano 50

PESMI in POEZIJE

- AKROPOLES IN PIRAMIDE 50
BALADE IN ROMANCE, trda vez. 1.25
KRAGULJKI (Utra) 45
BOB ZA MLADI ZOB, trda vez 40
MOJE OBZORJE, (Gangi) 1.25
NARCIS (Gruden), broš. 30
NARODNA PESMARICA. Cena 50
POLETNO KLASJE. Cena 50
PREMORSKE PESMI, (Gruden), vez. 35
SLUTNE (Albrecht), broš. 30
POHORSE POTTI (Glaser), broširano 30
STO UGANK (Oton Župančič) 50
VJOLICA. Pesmi za mladost 50
ZVONČKI Zbirka pesmi za slovensko mladino. Trdo vezano 50

PESMI Z NOTAMI

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR

Ameriška slovenska lira. (Holmar) 1.00
Orlovsko himne. (Vodopivec) 1.20
Pomladanski odmevi, 11. zv. 40

SLOVENSKI AKORDI 22 mešan in moških zborov, ugi. in Karl Adamič ..... Cena 1.30

PLANINSKE Pesmi za sopran, alt, tenor in 2. glasbilo J. Lahmhar ..... Cena 1.30

MOŠKI ZBOR

Gorski odmevi. (Lahmhar) 2. zvezek 45
Trije moški zbori. (Pavčič) Izdala Glasbena Matica 60

DVOGLASNO

Naši himni 50

MLADINI Osem mladinskih pesmi ob 100 letnici rojstva Fr. Levstika s klavirjem ali harmonijem. Uglasil Emil Adamič ..... Cena 1.00

MEŠANI ZBORI

Trije mešani zbori. Izdala Glasbena Matica .. 45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:

- Domovini. (Foerster) Izdala Glasbena Matica .. 60
Gorske cvetlice. (Lahmhar) Četvero in petero raznih glasov 45
V pečelnici noči. (Sattner) Kantanta za soli, zbor in orkester. Izdala Glasbena Matica 75
Dve pesmi. (Prelovec). Za moški zbor in barit- ton solo 30

MALE PESMARICE

Št. 1. Srbske narodne himne 15
Št. 1a. Što čutiš, Srbije tužni 15
Št. 11. Zvečer 15
Št. 13. Podolnica 15
Slaveček, zbirka solskih pesmi. (Medved) 25
Lira. Srednješolska, ... 50

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI. (Ajl) — 3. zvezek. Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan: Divna noč 60
6. zvezek. Opomin k veselju; Sveta noč. Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Ge- slo 60

CERKVENE PESMI

Domači glasovi. Cerkevne pesmi za mešan zbor 1.00
Tantum Ergo (Premri) 50
Mašne pesmi za mešan zbor (Sattner) 50
Fango Lingua Tantum Ergo Genitori (Foerster) 50
K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) 40
Sv. Nikolaj 60

10 EVHARISTIČNIH PESMI

Za mešani zbor ..... Cena 1.00

MISSA in Honorem St. Josephi, Kyrie ..... Cena 1.00

HVALITE GOSPODA

Pesmi v čast svetnikom, mešan zbor... Cena 1.00

PRILOŽNOSTNE PESMI

za izvan cerkvene in društvene slavnosti, sestavil A. Grum. Mešani in moški zbori... Cena 1.00

NOTE ZA CITRE

Koželjski. Peuk v igranje na citrah, 4. zvezki 1.50
Buri pridejo, koračnica 30

NOTE ZA TAMBURICE

Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor in petje (Bajuk) 1.20
Bon šel na planino. Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk) 1.00
Na Gorenjskem je fitcno 1.00

RAZGLLEDNICE

- Newyorška. Različne, ducat 40
In raznih slovenskih krajev, ducat 40
Narodna noša, ducat 40
POSAMEZNI KOMADI po ..... 5 centov

Naročilom je priložiti denar, bodisi v go- tovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko- mandirajte pismo.

KNJIGE POŠILJAMO POŠTINE PROSTO

Naslovite na: —

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

V PREDPRODAJI — Slovensko-Amerikanski

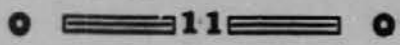
KOLENDAR ZA LETO 1938 IZIDE NOVEMBRA MESECA

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA ... POVESTI ... ZEMLJEPISJE ... ZGODOVINA ... NARAVOSLOV- JE ... S SLIKAMI LETOS BO POSEBNO ZANIMIV Cena Kalendarja je 50 centov. NAROČITE PRI: KNJIGARNI "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York

KDOR GA VNAPREZ NAROČI MU POSLJEMO VELIK ZEMLJEVID ZDRUŽENIH DRŽAV kateremu je dodanih pet zgodovinskih zemljevidov Amerike. Na drugi strani zemljevida so imena vseh ameriških mest in koliko prebivalcev imajo. Nadalje: Koliko prebivalcev je imela v- raka ameriška država pri predzad- njem šu pri zadnjem ljudskem štetju; glavno mesto vsake dr- žave in število prebivalstva. Zračna razdalja med večjimi mesti. Zgodovinski podatki posameznih držav. Razdalja med ameriškim mesti in mesti v Južni Ameriki, itd. VELIKOST 17 x 24 palcev Kdor naroči Koledar sedaj, bo dobil ta zanimiv zemljevid brezplačno.

Ljubezen za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREGIL: I. H.

Lizika pa se naglo izprašuje o raznih podrobnostih, dokler Dita ne reče nejevoljno, da ne mara več govoriti o tej "umazani stvari."

Lizika pa predeluje v svojih možganih ter okoli Hane razpore roman. Postala ji je zanimiva ter ji je izstopila iz okvirja vsakdanjega življenja, postala ji je tragična podoba. Čije usoda jo živo zanima in napolni njeno mehko srce z usmiljenjem. Najprej se skuša plaho in skoro tipaje približati Hani. Nato pa pride nedelja popokdne. Lizika sedi na travniku pred hišo pod velikimi kosatimi lipami, kjer je stalo nekaj stolov iz bambusa okoli okroglega mize. Tukaj se je zatopila v neko knjigo. Tada pa pride Hana v svoji priprosti delovni obleki, katero si je sama naredila. In kot v priprosti obleki, je bila Hana prikupljiva tudi v tej priprosti obleki, ki se je tesno oklepala njenega vitkega telesa. Lizika si misli, da tako lepi kot Hana ne izgledate niti mama, niti Dita, tudi ne, če ste se najlepše oblekli. Nekaj na Hani je bilo prav posebno izrazito in zanimivo. In njena hoja je tako dostojanstvena, njene kretnje tako ponosne in neprisliljene, če ni bila ravno potrta vsled materinega zmerjanja. Naenkrat Lizika posekoci in stoji pred Hano.

"Kam pa greš, Hana?"

Hana zardi. O Hansu Moranu ni nikdar govorila in tudi ni hotela povedati, da je namenjena na njegov grob.

"Hotela sem iti samo skozi gozd v vas, Lizika."

"Ali smem s teboj?"

Presečena pogleda Hana v Lizikine usmišljene oči, iz katerih ji žari nasprotno globoko sočutje. Srce ji vtriplje do grla pod tem sočutnim pogledom.

"Ne vem, ako bi teta Helena dovolila."

Lizika nejevoljno zamahne z roko.

"Povej mi samo, ako bi ti bilo spremstvo nadležno."

"Ne, o ne!"

Tedaj pa Lizika potisne svojo roko pod Hanino pazduho. "Tedaj gren s teboj, s teboj bi rada nekoliko govorila. Drugače imam vedno toliko dela, da se s teboj kar ni mogoče nikdar razgovarjati."

"Tvoja mati ti tega tudi ne bi dovolila. Prosim, pusti me rajše, da grem sama, kajti tvoja mati prav gotovo ne mara, da bi bila v moji družbi."

Lizika jo pomilovalno pogleda.

"O, ti uboga Hana; tako velik strah imaš pred mamoi? No, saj si morem misliti; saj te vedno zmerja; to sem dobro opazila, odkar sem zopet doma. Na Altwiese prav zares nimaš prijetnega življenja."

Hana jo prestrašena pogleda.

"O, draga Lizika; nisem se pritoževala."

"Ne, tega se tudi ne upaš. Vse si dopustiš in vsi godrnjajo nad teboj. Toda nekaj ti hočem sedaj povedati popolnoma mirno, pa odločno, jaz tega ne morem. Sram me je, da, sram, da s teboj tako grdo ravnamo. Mislim sem si, da imaš bogve kako grozno sramoto na svoji vesti, pa sem te nazvilo temu moralno pomilovati. Sedaj pa vem, da ti tvojo nesrečo krivično štejejo za sramoto, tega pa jaz z drugimi ne morem. Ali me hočeš sprejeti kot prijateljico, Hana, za zvesto prijateljico, ki bo šla s teboj čez drn in strn."

Tedaj pa se ubogi Hani naenkrat vlijejo solze. Naučila se je prenašati surovosti in surovosti je niso mogle spraviti s tira, toda malo dobrane in sočutja jo je premagalo, ker na kaj takega sploh ni bila navajena.

"O, Lizika," pravi med jokom. "ko bi vedela, kako vplivajo tvoje besede na mene. Toda tvojega prijateljstva ne smem sprejeti, kajti teta Helena tega nikakor ne bi trpela."

Lizika pa odločno dvigne glavo.

"Kdor mnogo vprašuje, se mnogo moti. Mame ne bom prav nič vprašala, ako smem s teboj skleniti prijateljstvo. Tudi svojega prijateljstva ne bove preveč kazali. Popolnoma tiho pa te bom vzela pod svoje varstvo, da, to bom naredila. In ti mi moraš sedaj kar mirno dovoliti, da te smem malo imeti rada, ker te tukaj nikdo nima rad. Ali hočeš?"

S temi besedami ponudi Hani roko. Hana pa ji plaho seže v roko in z nepopisno hrepenečim pogledom, da Liziki prične atripati srce.

"Oh, draga Lizika ko bi vedela, kaj bi to pomenilo za mene, da me hočeš malo imeti rada. Nikdo me nima rad, odkar je Hans Moran mrtve."

"Uboga reva, to mora biti drugače. Veš, na Altwiese sploh ne kažejo nikake ljubezni in dobrote, tudi z menoj ne postopajo posebno ljubeznivo, toda tako reven na ljubezni ni nikdo, kot ti. Med teboj se bove imeli radi in bove živeli v zvestem prijateljstvu, kajti tudi jaz potrebujem prijateljstvo. Doma se počutim zelo zapuščen. Samo pogled, v zavodu sem imela mnogo prijateljic, ki so bile vedno okoli mene in so vedno imele dovolj časa zame. Tukaj pa nima nikdo nobene časa za mene. Oče se samo briga za svoje delo in ima, kot se mi zdi, mnogo skrbi, mama pa vedno tišči glavo z Dito in z menoj ničesar ne govori, kot samo, da ne smem pozabiti, da sem še vedno otrok. Obe ste vedno kam povabljeni ali pa se peljete v mesto. In moj gospod brat — ha — ta se pa sploh ne zanima za tako majhno dekle kot sem jaz. Ima tudi druge stvari v svoji glavi. Vidiš, tudi danes sem sedela sama pod lipami in sem se dolgočasila. Mati in Dita ste se odpeljali na čajanko v mesto, oče, kot vsako nedeljo, zopet celo popokdne spi, za kar med tednom nima časa, Herbert pa je z obema mladima Zabernoma odšel na pasjo razstavo v mesto. In tako sem zvečer prepuščena sama sebi. Zakaj tedaj ne bi šla s teboj?"

Hani se srce razgreje in razširi, ko ji Lizika trdno stiska roko. Tukaj je nelado, ki ji ponuja ljubezen in — kar je bilo ravno toliko vredno — ki tudi od nje zahteva ljubezni. Nekaj časa še neverjetno gleda v Lizikine velike modre oči, ki jo tako goroko in prisrčno gledajo.

"S kakim veseljem te bom rada imela, Lizika — saj te že imam rada. In, če hočeš iti z menoj, ti hočem takoj povedati, da grem na pokopališče na Moranov grob — tja grem vsako nedeljo, med tednom nima časa; samo ob nedeljah mi preostane par ur med kosilom in večerjo. In Hans Moran je to zaslužil, da mu vsako nedeljo okrasim grob."

(Dalje prihodnj.)

SESTANEK RUSKIH KMETOV

Člani kolektivnih farm v sovjetski republiki Tajik (Centralna Azija) poslušajo izvedenca, ki predava o umnem gospodarstvu.

Politiki in njihovi zdravniki

Ko je dr. Schweizingen ozdravil prvega nemškega kanclerja Bismarcka težke bolezni, je Bismarck dejal: "Ta mož je odločil usodo Evrope." Tako visoko je cenil pomen zdravnika za svetovno politiko.

Monsignor Milani, pajpežev telesni zdravnik, je jezuitski pater, ki izdaja že s temno rjavo barvo svojega obraza, da je vnet planinec. Morda je to eden izmed vzrokov, da si ga je papaz Pij XI, ki je sam navdušen planinec, izbral za svojega zdravnika.

Mussolini, ki pazi zelo na svoje zdravje, se daje vsak teden vsaj enkrat skrbno preiskati po dr. Reattiju, ki je njegov prijatelj še iz vojnih let. V strelskem jarku sta se oha moža seznanila. Zdravnik je Mussoliniju zaklical: "Skloni se!" ko je nekoč prižvižgal šrapnel. "Odtlej mi je še nekolikokrat rešil življenje," dodaja rimski diktator, kadar pripoveduje to zgodbo.

Nad zdravjem britskega kralja čuva stalno šest zdravnikov. Sir Dawson, ki je v svojih mlajših letih zdravil tudi kralja Edwarda VII, vodi ta zdravniški svet. Ko je Jurij V. leta 1931 ozdravel po težki hripi, je svojega zdravnika dvignil v plemiški stan. Dr. Dawson, ki je tudi član britske Medicinske

akademije, je postal znan po svojih razpravah o poklicnih boleznih waleških rudarjev. Govorje je nenavaden primer, da je telesni zdravnik mogočnega kralja obenem specialist za trpljenja težkih delavcev.

Posebno poštrevovalno je delovanje dr. Rossa McIntirea, ki mu je edini pacient predsednik Roosevelt. Leta 1921 je postal Roosevelt, kakor znano, žrtev otroške paralize. Dolge dni je visel med življenjem in smrtjo in ko je prestal najhujše, zdravniki niso verjeli, da se bo še kdaj mogel vrniti v javno življenje. Samo McIntire je bil drugačnega mnenja. Obvezal se je, da je bolnika polagoma spravil do tega, da bi mogel rabiti svoje udar. Njegove posebne tovaladne vaje, stroga dieta, in tečen razpored za vžebanje, ki ga je sestavil, so Roosevelta, ki je bil na videz pohabljen za vse življenje, spravil spet na noge. "Brez nje bi nikoli ne postal ameriški državni predsednik!" trdi Roosevelt o svojem zdravniku.

Stalin nima posebnega zdravnika. Je preveč nezavnan, da bi se zanašal samo na diagnozo enega zdravnika, kakor obeli ga zdravijo razni zdravniki leningrajske akademije. Vemo, da so tudi razne inostrane zdravnike že poklicali k bolni-

ki postelji ruskega diktatorja, tako Šveda Olivererona in Dunajčana prof. Eppingerja. Stalin je podvržen posebno angini.

Državnega kanclerja Hitlerja zdravi sloviti berlinski laringolog von Eyken, za njegovo splošno zdravstveno stanje pa je odgovoren prof. Sauerbruch, ki je zdravil tudi Hindenburga, in ki ga često pozovejo na švedski dvor. Tudi prof. Bier, ki je bil že davno pred l. 1933 Hitlerjev prišast, pride vsakih h kanclerju v Berchtesgarden. Prof. Bier je svoječasno zdravil socialno demokratskega državnega predsednika Eberta.

Zdravstveni svatovalce francoskega državnega predsednika Lebruna je bordelški senator prof. Portman, ki politično nikakor ni predsednikov prijatelj. Čankajšek je izročil skrb za svoje telesno zdravje bivšemu generalu. Čankajškovo namestnik Kung je je potoval v Prago, da se je dal pregledati pri praškem internistu Nonnebruehu.

Kemal Atatürk, ki je na svoje vsučilišče v Ankaro pozval evropske kapacitete, zaupa sam bolj mahincem anatolskemu po-deželskemu zdravniku. ki mu prebivalstvo priušuje čudežne sile. Getulo Varga, brazilski državni predsednik, pa sploh ne potrebuje zdravnika, ker je bil zdravnik prei sam in si recenze, kadar oboli, tudi sam piše.

KRETANJE PARNIKOV

SHIPPING NEWS

30. oktobra: Conte di Savoia v Genoa
2. novembra: Europa v Bremen
3. novembra: Queen Mary v Cherbourg
6. novembra: Lafayette v Havre
Roma v Genoa
10. novembra: Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
Saturnia v Trst
12. novembra: Bremen v Bremen
13. novembra: Rex v Genoa
17. novembra: Queen Mary v Cherbourg
20. novembra: Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa
24. novembra: Normandie v Havre
Barengaria v Cherbourg
25. novembra: Europa v Bremen
27. novembra: Vulcania v Trst

Pišite nam za cene voanib in rocv, rezervacjo kabin in pojarnila za potovanje.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

1. decembra: Queen Mary v Cherbourg
4. decembra: Lafayette v Havre
Rex v Genoa
8. decembra: Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg
11. decembra: Roma v Genoa
15. decembra: Queen Mary v Cherbourg
Europa v Bremen
Conte di Savoia v Genoa
22. decembra: Aquitania v Cherbourg
23. decembra: Aquitania v Cherbourg
25. decembra: Saturnia v Trst
26. decembra: Normandie v Havre

POLJEDELSKI DELAVCI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Poljedelstvo v Združenih državah je v velikem obsegu družinsko podjetje, pri čemur poglavar družine najema le malo poljedelskih delavcev, če sploh kakoga. Leta 1935 pa, ko je bil izveden zadnji poljedelski popis (census), je 967,000 famu prijavilo udinjanje poljedelskih delavcev. Ta podatek je poglavitna amunicija za one, ki zagovarjajo, da se socialna zakonodaja, vzakonjena v teh zadnjih letih, razširi tudi na poljedelske delavce.

Naziranje, da je delo na farmi še vedno družinsko podjetje, kjer ni rednega razmerja med delodajalcem in delojemalcem, ni povsem nepravilno. Statistični podatki za januarji 1935 pokazujejo, da izmed 6,812,000 fam jih je bilo 5,845,000, ki niso udinjale nikakih delavcev. Teh je bilo 1,645,000 v mesecu januarju, ali v mesecu juliju — ob višku sezone — je 2,679,000 poljedelskih delavcev pomagalo pri žetvi. Leta 1935 je 11,410 fam zaposlovalo "deset ali več" delavcev in imelo v poletnih mesecih skupaj 466,000 delavcev v službi. 41,325 fam je zaposlovalo "pet ali več" delavcev.

Takozvani "sharecroppers" — najemniki, ki imajo gotov dekež na letini — se ne prištevajo kot poljedelski delavci, dasi je dober razlog smatrati jih kot najete delavce na plantazah. Oni bi dodali 700,000 najetih poljedelskih delavcev k skupnemu številu onih, ki so sedaj izključeni iz zaščite takih zakonov, kot je socialno-varnostni zakon.

MAČKA — MORILKA.

V okolici Brna so našli 64-lotnega kmeta Vladimira Juraka v njegovi postelji mrtvega. Zdelo se je, da je postal žrtev zločina. Brnski detektivi pa so stvar drugače pojasnili.

Ena izmed desk v stropu Jurakove spalnice se je sčasoma zrahljala. V enem izmed zadnjih večerov se je plazila domaća mačka po podstrešju, kar so mogli točno ugotoviti po njenih sledovih. In pri tem je desko sprostita, da je padla spečemu kmetu na glavo. Zarjaveli žebelj, ki je molel iz deske, se je zabodel nesrečnežu v oko in v možgane ter povzročil njegovo takojšnjo smrt.

SMRTNA NESREČA LJUBLJANČANA NA LOVU

Vpokojeni vlakovodja Filip Vodopivec iz Ljubljane, je odšel na lov v okolico Grosuplja. Večja družba lovecev je privedla brakado in Vodopivec je zavzel svoje mesto ali "štant" kakor pravijo loveci. Sedel je na štoru in čakal, da mu kaj pride pred puško. Iz neznanega vzroka — morda se mu je puška zataknila, ali pa je morda za trenutek zadremal — so je orožje nenadno sprožilo in ves naboj je udaril nesrečnemu Vodopivcu v glavo.

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI JUGOSLAVIJE
Na močnem papirju s platnenimi pregibi 7.50

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI: Jugoslavija 30
Dravska Banovina 30

CANADA 40

ZDRUŽENIH DRŽAV
VELIKI 40
MALI 15

NOVA EVROPA 60

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:
Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming 25
Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Narčilom je priložiti denar, bodi si v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 evri. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pisno.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 W. 18 Street
New York, N. Y.

"Naši Kraji"

VSAK bi rad šel s svojo družino na obisk v staro domovino in jim razkazal lepote svoje rojstne dežele. Seveda, ta srečna priložnost ni vsakemu dana, pač tukaj je prilika, da prinesete te lepote, ki je vaša dedščina, v vaš dom. Sleherni, ki je imel to knjigo v roki, je bil ginjen. Z radostjo in ponosom jo boste pokazali vašim sosedom.

Slike so v bakrotisku, tiskane na dober papir in samo na eni strani, v velikosti 5 x 7 1/2 inčev.

Ta krasna knjiga vsebuje 87 slik vas stane samo

NAROČITE PRI:

KNJIGARNI "GLAS NARODA", 216 WEST 18th ST., NEW YORK

Narcize pod Golico

ADVERTISE in "GLAS NARODA"